

Handläggare
Krister Stralström, 0850829758

Till
Koncernstyrelsen

Lägesredovisning Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA)

Koncernledningens förslag till beslut

Koncernstyrelsen beslutar följande.

Lägesredovisningen avseende projekt Stockholms Framtida Avloppsrening godkänns

Sammanfattning

Lägesrapporten beskriver projektets läge i maj 2022 med bakgrund och beskrivning av de olika delprojektens framdrift och specialistfunktionernas arbete. Projektet fortgår enligt plan vad gäller beslutade tider. Beräknad tid för överledning av avloppsvattnet från Bromma till Henriksdal är i slutet av 2026 och Henriksdals reningsverk beräknas vara färdigställt med samtliga etapper 2029.

En viktig milstolpe är när Biolinje 1 invigdes 2021 och nu uppvisar goda reningsresultat. Totalprognosen ligger högre än den indexuppräknade budgeten som följd av överklagande i tillståndsprocesser, högre prisutveckling i Stockholmsområdet än generella index och sämre förutsättningar i befintlig anläggning än väntat.

Koncernledningen ser positivt på de reningsresultat som Biolinje 1 uppvisar. Det är tecken på att valet av teknik för rening och utförandet i projektet fungerar väl.

Prisutvecklingen på vissa material och råvaror har varit exceptionell det senaste året och är något som koncernledningen ser bekymmersamt på. Priset på stål har fördubblats de senaste 12 månaderna vilket leder till prisökningar på allt från armerad betong till rör och maskiner. Detta påverkar inte bara SFA-projektet utan allt byggande i koncernen. Koncernledningen följer prisutveckling noggrant och de följdverkningar det kan få för projektet.

Utöver den höga prisutvecklingen på byggmaterial har också en bristande konkurrenssituation där flertalet stora infrastrukturprojekt i regionen genomförs samtidigt bidragit till att öka entreprenadkostnaderna för SFA-projektet.

Koncernledningen ser allvarligt på att projektet har en slutkostnadsprognos som överstiger beslutad budget om 11 procent. Koncernledningen uppmanar därför bolaget och projektet att genomlysna hela projektet efter kostnadsbesparande åtgärder.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 26 maj 2014 att Bromma reningsverk ska läggas ner och att avloppsvattnet från Bromma reningsverk överförs via en nyanlagd bergstunnel till Sickla där ett nytt intag till Henriksdals reningsverk anläggs samt att Henriksdals reningsverks byggs om för en kapacitet att ta emot avloppsvatten från ca 1,6 miljoner personer.

Projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA), består av två huvuddelar, Tunneln mellan Bromma och Sickla (SFAL) och reningsverksanläggningarna i Henriksdal och Sickla (SFAR).

I det ursprungliga genomförandebeslutet från 2014 uppgick budgeten för SFA till 5 939 mnkr (prisnivå september 2013) och projektet, med ombyggnaden av Henriksdals reningsverk och överledning av avloppsvatten från Bromma reningsverk till Henriksdals reningsverk, beräknades vara klart 2020. Genomförandebeslutet fattades dock i ett tidigt skede och allt eftersom projekteringen fortskred framkom det att projektets tidplan och budget behövde revideras. 2017 fattades ett nytt genomförandebeslut, baserat på att projektets omfattning och komplexitet ökat, främst avseende reningsverket, vilket fick konsekvenser för både tidplan och kostnader. Den ursprungliga budgeten för projektet reviderades upp till en investeringsbudget om 9 172 mnkr i prisnivå september 2016, inklusive aktiverade räntekostnader under byggtiden. Nuvarande tidplan för SFA-projektet beräknar att projektet kommer att pågå fram till år 2029.

Koncernstyrelsen har tidigare behandlat lägesredovisning för SFA-projektet den 15 juni 2020. I ärendet redovisades en oberoende kvalitetssäkring genomförd av Ernst & Young som konstaterade att projektet i allt väsentligt drivs professionellt. I lägesredovisningen konstaterades också att hela riskreserven i projektet var förbrukad på grund av att entreprenadupphandlingar blivit betydligt dyrare än budgeterat.

Lägesredovisningen

Nedan sammanfattas projektets lägesredovisning i huvudsak utifrån rubrikerna ekonomi, tidplan, kvalitet och risker. Hela projektets lägesredovisning finns att läsa i bilaga 1.

Ekonomi

Beslutet i kommunfullmäktige 2017 ger projektet en budget om 9 172 mnkr i prisnivå september 2016. Detta belopp har räknats upp med indexutfallet fram till februari 2022 vilket då ger en uppräknad budget om 10 635 mnkr.

Slutkostnadsprognosen är idag 11 838 mnkr vilket är 11 procent över beslutad projektbudget. De främsta orsakerna till att slutkostnadsprognosen ligger högre än den indexuppräknade budgeten är överklagande i tillståndsprocesser, högre prisutveckling i Stockholmsområdet än generella index och sämre förutsättningar i befintlig anläggning än väntat. Fortsätter kostnadsbilden att öka i samma takt som tidigare och vidtagna

kostnadsbegränsande åtgärder inte får önskad effekt kan genomförandebeslutet för projektet komma att behöva revideras.

För att innehålla budget genomförs en rad åtgärder. Eventuella möjligheter att ändra utförande för att kunna minska kostnaderna ska undersökas i de fall där det är möjligt. Som ett led i att försöka minska projektets kostnader görs en genomgripande genomgång av projektets kvarvarande arbeten för att hitta besparingar. I detta arbete behöver anläggningens prestanda finnas med i åtanke så att inte framtida reningsresultat äventyras. I och med det dåliga skicket på den befintliga anläggningen behöver också avväganden göras kring vilka delar av anläggningen som kan komma att behöva renoveras oaktat projektet.

Förändringar som påverkar tid eller budget bereds och beslutas i ändringskommittén och vid behov i styrgruppen. För att ändringar ska godkännas krävs att de är nödvändiga eller att de medför kostnadsbesparingar på kort eller lång sikt.

Tidplan

I november 2018 togs beslut i projektets styrgrupp om en revidering av tidplanen beroende av de förseningar som uppkommit vid tillståndsansökan och detaljplanarbetet samt med utökad kunskap om att skicket på befintlig anläggning i många fall varit sämre än väntat. Den nya tidplanen innebär att Sicklaanläggningen, tunneln och tre etapper av fyra i Henriksdal är klara i slutet av 2026, vilket är förutsättningar för att avvecklingen Bromma reningsverk kan påbörjas. Helt klart blir Henriksdal år 2029.

Kvalitet

Under 2021 invigdes Biolinje 1 (första linjen med membranfilter) och uppvisar goda reningsresultat.

Risker

SFA-projektet arbetar efter en plan för systematisk riskhantering för att öka sannolikheten att projektet drivs och levererar inom uppsatta tids-, kostnads- och kvalitetsmål. Genom att risker hanteras på samtliga nivåer i projektet erhålls regelbundet en representativ rapportering av riskläget till projektledningen och styrgrupp.

Risk definieras som en händelse vilken har en påverkan på ett projektmål. SFA projektet är utsatt för ett antal olika risker av olika kategorier. Nedan tas några av de mer omfattande riskerna upp som projektet identifierat, mer detaljer finns att läsa i bifogad rapport (bilaga 1).

Övergripande risker kan sammanfattas i omvärldsläge och resurser. Kriget i Ukraina och Covid-19 har gett och ger effekter på bland annat leveranser av maskiner och utrustning samt på vissa områden en kraftig prisökning. Resursbristen i branschen är tydlig, framförallt på marknaden för projekterande konsulter och entreprenörer.

De största projektriskerna, vilka kan påverka tidplan och eller ekonomi är vad gäller reningsverket (SFAR) den befintliga anläggningens utformning och att skicket avviker från förutsättningarna i projekteringen. För tunnelprojektet (SFAL) är den enskilt största

riskerna att injekteringsarbetet i mälarpassagen inte går som planerat. Båda dessa risker skulle kunna påverka möjligheten att innehålla både tidplan och budget. Vidare är en fortsatt kostnadsutveckling för material och entreprenader som ligger över förväntad indexutveckling en stor risk i projektet.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ser positivt på de reningsresultat som Biolinje 1 uppvisar. Det är tecken på att valet av teknik för rening och utförandet i projektet fungerar väl.

Prisutvecklingen på vissa material och råvaror har varit exceptionell det senaste året och är något som koncernledningen ser bekymmersamt på. Priset på stål har fördubblats de senaste 12 månaderna vilket leder till prisökningar på allt från armerad betong till rör och maskiner. Detta är något som inte bara påverkar SFA-projektet utan allt byggande i koncernen. Koncernledningen följer prisutveckling noggrant och de följdverkningar det kan få för projektet.

Utöver hög prisutveckling har också en bristande konkurrenssituation där flertalet stora infrastrukturprojekt i regionen genomförs samtidigt bidragit till att öka kostnadsnivån i SFA-projektet.

Koncernledningen ser allvarligt på att projektet har en slutkostnadsprognos som överstiger beslutad budget med 11 procent. Koncernledningen uppmanar därför bolaget och projektet att genomlysna hela projektet efter kostnadsbesparande åtgärder för att stoppa den snabba kostnadsutvecklingen.

Magdalena Bosson
VD

Krister Schultz
Vice VD

Bilagor

1. Protokollsutdrag Stockholm Vatten AB maj 2022
2. Tjänsteutlåtande Lägesrapport SFA maj 2022 Stockholm Vatten AB

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Magdalena Bosson, VD	2022-06-07
Krister Schultz, Vice VD	2022-06-07